

โรงงานผสมอาหารสัตว์

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหัวควาย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชาวตำบลเขาหัวควายส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้ ชาวบ้านยังประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ เป็นอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง แต่ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนค่าอาหารสัตว์ มีราคาสูง ทำให้ชาวบ้านกลุ่มผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาหัวควายตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา จึงได้จัดเวทีประชาคมตำบล เพื่อระดมความคิดของชาวบ้านผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ หาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยอาศัยหลักการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด

วิถีใหม่

ในปี 2545 อบต.เขาหัวควาย จึงได้จัดตั้งโครงการ “โรงงานผสมอาหารสัตว์” ขึ้น เพื่อดำเนินการผลิตอาหารสัตว์ขายให้ชาวบ้านในชุมชนในราคาต่ำกว่าท้องตลาด อันจะเป็นการลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านได้

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: พุนพิน

จังหวัด: สุราษฎร์ธานี

ประชากร: 3,881 คน

พื้นที่: 29 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางตรง

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดตั้งกลุ่มโรงงานผสมอาหารสัตว์ โดยรับสมัครสมาชิกและระดมเงินทุนจากสมาชิก ซึ่งจำหน่ายหุ้นในราคาหุ้นละ 50 บาท สมาชิกต้องถือหุ้นขั้นต่ำ 100 หุ้น และสมาชิกถือหุ้นได้ไม่เกินรายละ 400 หุ้นหรือ 20,000 บาท ปัจจุบันมีสมาชิกถือหุ้นประมาณ 204 ราย
2. ดำเนินการก่อสร้างอาคารโรงงานผสมอาหารสัตว์ 1 หลัง และติดตั้งเครื่องจักรผสมอาหารสัตว์ 1 เครื่อง
3. จัดตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มผลิตอาหารสัตว์ จำนวน 15 คน ทำหน้าที่บริหารจัดการโครงการ โดยทำงานประสานกับอบต.ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนโครงการ
4. คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 2 คน เข้ารับการอบรมกระบวนการผลิตอาหารสัตว์(สูตรผสมอาหารสัตว์) ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. จัดให้คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 10 คน เดินทางไปดูงานโรงงานผสมอาหารสัตว์ 2 แห่ง
-โรงงานอาหารสัตว์ปึกธงชัย จ.นครราชสีมา
-โรงงานชนะอาหารสัตว์ จังหวัดกระบี่

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. อบต.เขาหัวควายสนับสนุนงบประมาณ ปี 2545 จำนวน 500,000 บาท เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้กับโครงการ โดยไม่คิดดอกเบี้ย และมีเงื่อนไขให้ชำระคืนภายใน 7 ปี

2. งบประมาณจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลซึ่งจัดสรรผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล (ตำบลละ 1 ล้านบาท) จำนวน 1,000,000 บาท
3. งบประมาณสนับสนุนจากกลุ่มเครดิตยูเนียนธกกิจ จำนวน 200,000 บาท
4. งบประมาณสนับสนุนจากกลุ่มออมทรัพย์ประจำตำบล จำนวน 250,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้
 - ค่าก่อสร้างโรงงานผสมอาหารสัตว์ จำนวน 1,000,000 บาท
 - ค่าเครื่องจักรผสมอาหารสัตว์ จำนวน 2,000,000 บาท
 - ค่าจ้างพนักงานประจำโรงงานผสมอาหารสัตว์ และพนักงานบัญชี
 - ค่าวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์
 - ค่าเช่าที่ดินซึ่งเป็นที่ดินของโรงงานผสมอาหารสัตว์ จำนวน 20,000 บาท/ปี

การระดมทุน/การระดมทุน งบประมาณจากการระดมทุนจากสมาชิกในโครงการ จำนวน 204 ราย ทุนละ 50 บาท โดยสมาชิกต้องถือหุ้นขั้นต่ำ 100 หุ้น แต่ไม่เกิน 400 หุ้น

- อุปกรณ์/เครื่องมือ**
1. โรงงานผสมอาหารสัตว์ 1 หลัง
 2. เครื่องจักรผสมอาหารสัตว์ 1 เครื่อง
 3. กระสอบสำหรับบรรจุอาหารสัตว์
 4. รถบรรทุกอาหารสัตว์ 1 คัน

- บุคลากร**
1. คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 15 คน
 2. คนงานประจำโรงงานผสมอาหารสัตว์ จำนวน 2 คน ได้รับค่าตอบแทนคนละ 140 บาท/วัน
 3. พนักงานบัญชี จำนวน 1 คน ได้รับค่าตอบแทนเดือนละ 4,500 บาท

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	นายกอบต. เล็งเห็นถึงปัญหาสำคัญของชาวบ้านผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ประสบกับปัญหาอาหารสัตว์ซึ่งมีราคาแพงยังผลให้ต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์สูง ได้กำไรน้อย จึงได้ริเริ่มที่จะดำเนิน "โครงการโรงงานผสมอาหารสัตว์" ขึ้น	นายกอบต.
2545	อบต. จัดเวทีประชาคมตำบล เพื่อให้ชาวบ้านผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำโครงการ	อบต.
2545	อบต. นำเสนอผลจากการจัดเวทีประชาคมต่อคณะกรรมการบริหารอบต. เพื่อขอรับรองงบประมาณสนับสนุนจาก อบต.	นายกอบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2545	1. อบต.เขาหัวควายสนับสนุนงบประมาณ ปี 2545 จำนวน 500,000 บาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้กับโครงการ โดยไม่คิดดอกเบี้ย และมีเงื่อนไขให้ชำระคืนภายใน 7 ปี 2. งบประมาณจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ (ตำบลละหนึ่งล้านบาท) จำนวน 1,000,000 บาท 3. งบประมาณสนับสนุนจากกลุ่มเครดิตยูเนียนธกช ซึ่งมีชาวบ้านในตำบลเป็นสมาชิก จำนวน 200,000 บาท 4. งบประมาณสนับสนุนจากกลุ่มออมทรัพย์ประจำหมู่บ้าน 3 หมู่บ้าน เป็นเงิน 250,000 บาท	อบต.
2545	- อบต.ได้ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการกลุ่มจำนวน 15 คน เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการโครงการ ดังนี้ - ประธานกลุ่ม จำนวน 1 คน - รองประธานกลุ่ม จำนวน 2 คน - กรรมการกลุ่ม จำนวน 11 คน - เภรียูญกกลุ่ม จำนวน 1 คน - อบต.และคณะกรรมการกลุ่มร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับของกลุ่มผลิตอาหารสัตว์ ตำบลเขาหัวควาย	อบต./คณะกรรมการกลุ่ม
2545	คณะกรรมการกลุ่มจัดให้มีการเปิดระดมเงินทุนจากชาวบ้านในราคาหุ้นละ 50 บาท โดยสมาชิกต้องถือหุ้นขั้นต่ำ 100 หุ้น แต่ไม่เกิน 400 หุ้น (5,000 บาท แต่ไม่เกิน 20,000 บาท)	คณะกรรมการกลุ่ม
2545	1. คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 2 คน เข้ารับการฝึกอบรมกระบวนการผลิตอาหารสัตว์ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2. จัดให้คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 10 คน เดินทางไปดูงานโรงงานผสมอาหารสัตว์ 2 แห่ง คือ - โรงงานชนะอาหารสัตว์ จังหวัดกระบี่ - โรงงานอาหารสัตว์ปีกธงชัย จังหวัดนครราชสีมา	คณะกรรมการกลุ่ม
2545	ดำเนินการก่อสร้างโรงงานผสมอาหารสัตว์ บนเนื้อที่ 40 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่เช่าจากมูลนิธิมหาจันทร์ วัดหลวงพ่อดัด อัตราค่าเช่าปีละ 20,000 บาท	คณะกรรมการกลุ่ม
2545	ติดตั้งเครื่องจักรผสมอาหารสัตว์และดำเนินการจัดจ้างพนักงานประจำโรงงานผสมอาหารสัตว์ จำนวน 2 คน	คณะกรรมการกลุ่ม
ตุลาคม 2546	เปิดดำเนินงานโรงงานผลิตอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิกและชาวบ้านในชุมชนเขาหัวควาย	คณะกรรมการกลุ่ม

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/องค์กร--

--บทบาทความร่วมมือ--

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ให้การฝึกอบรมเกี่ยวกับกระบวนการผลิตอาหารสัตว์แก่คณะกรรมการกลุ่มผลิตอาหารสัตว์ และเป็นที่ปรึกษาด้านการผลิตให้กับโครงการในกรณีเกิดปัญหาด้านการผลิต

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

ต้นทุนค่าอาหารสัตว์ของชาวบ้านผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ค่อนข้างสูง ชาวบ้านต้องซื้ออาหารเลี้ยงสัตว์ในราคาท้องตลาด ทำให้เหลือน้อย

หลังการดำเนินการ

1. ชาวบ้านและสมาชิกกลุ่มต่างพึงพอใจที่ต้นทุนในการซื้ออาหารสัตว์มีราคาต่ำกว่าท้องตลาดมาก ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยกลุ่มขายอาหารสัตว์ในราคาต่ำกว่าท้องตลาดกระสอบละ 20 บาท
2. ชาวบ้านหันมาให้ความสนใจกับอาหารสัตว์ที่ผลิตขึ้นเองในชุมชนมากขึ้น เพราะต้องการสนับสนุนสินค้าภายในชุมชนของตนเอง ซึ่งกลุ่มผลิตอาหารสัตว์สามารถผลิตอาหารสัตว์ เพื่อจำหน่ายในตำบล และขายอาหารสัตว์ซึ่งผลิตเองได้หมดทุกเดือน
3. ก่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในชุมชน มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งของผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ในระยะแรกของโครงการชาวบ้านส่วนหนึ่งไม่มั่นใจในคุณภาพอาหารสัตว์ที่กลุ่มผลิตขึ้นเอง	1. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบถึงกระบวนการผลิตของกลุ่มซึ่งได้มาตรฐาน เนื่องจากได้มีการเดินทางไปศึกษาดูงานยังโรงงานผลิตอาหารสัตว์จังหวัดกระบี่และจังหวัดนครราชสีมา ทั้งยังได้รับการอบรมจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกี่ยวกับกระบวนการผลิตอาหารสัตว์(สูตรผสมอาหารสัตว์)
2. ทรัพยากรหรือวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ได้แก่ มันเส้น ปลาป่น ข้าวโพด กากถั่วเหลือง ในพื้นที่ไม่สามารถหาได้เพียงพอ	2. ดำเนินการสั่งซื้อวัตถุดิบจากจังหวัดทางภาคอีสาน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. เวทีชาวบ้านเป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถระดมความคิดที่หลากหลาย ก่อให้เกิดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างรอบด้าน
2. การดำเนินโครงการที่ตรงกับปัญหา ความต้องการและความเดือดร้อนของชาวบ้าน จึงสามารถดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงได้โดยง่าย

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

เนื่องจากคณะผู้บริหารของอบต.ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง อีกทั้ง เห็นได้ชัดแล้วว่า การใช้อาหารสัตว์ซึ่งผลิตได้เองจากกลุ่มผลิตอาหารสัตว์ตำบลเขาหัวควาย ทำให้ต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ต่ำลงอย่างมาก

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

- ชื่อ-นามสกุล : นายน้อย เสาสกุล
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหัวควาย
ที่อยู่ : หมู่ 2 ถนนสุราษฎร์-ตะกั่วป่า ตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพิน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ : (077) 205-103
- ชื่อ-นามสกุล : นางสาวณัฏฐา ศรีแพร่ศรี
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหัวควาย
ที่อยู่ : หมู่ 2 ถนนสุราษฎร์-ตะกั่วป่า ตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพิน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ : (077) 205-103
- ชื่อ-นามสกุล : คุณเจรี เศษธน
ตำแหน่ง : ประธานกลุ่มผลิตอาหารสัตว์
หน่วยงาน : กลุ่มผลิตอาหารสัตว์ตำบลเขาหัวควาย
ที่อยู่ : หมู่ 2 ถนนสุราษฎร์-ตะกั่วป่า ตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพิน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ : (01) 8934130

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 2 ถนนสุราษฎร์-ตะกั่วป่า ตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84130
ขนาดพื้นที่	29 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	5,261,025.87 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 1.15% รายจ่ายงบกลาง 5.53% เงินเดือนค่าจ้างประจำ 4.40% ค่าจ้างชั่วคราว 17.02% ค่าตอบแทน 1.61% ค่าสาธารณูปโภค 2.47% ค่าอุดหนุน 67.81% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	12,231,12.59 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 36.26% จัดเก็บเอง 15.14% รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ 4.87% ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต 0.14% ทรัพย์สิน 33.87% เงินอุดหนุน 0.92% เบ็ดเตล็ด 8.77% อื่น ๆ
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	7 คน ทั้งหมด 3 คน ข้าราชการ/พนักงานท้องถิ่น 4 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	3,881 คน
จำนวนครัวเรือน	1,233 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	15,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ในพื้นที่ตำบลเขาหัวควายมีภูเขาสูงหนึ่งมีลักษณะ เหมือนหัวควาย ซึ่งชาวเรือจะใช้เป็นหลักในการตั้ง ทิศทางเรือ จากไชยา ท่าธาร ในการเดินเรือเข้าสู่ บ้านดอน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำตาปีไหล ผ่าน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยง สัตว์ และรับจ้าง มีวิถีชีวิตแบบชุมชนชนบททั่วไป